

Supa sétga, ris an latg a tatsch etc.

■ (anr/grc) Iglis tains ca la plata da cuschinar, tudestga near franzosa, stgeva easser a la madema localitad noua c'igl vagneva cascho an la caldera cun agid da fiac en passos. Dantant las tratgas ca vagnevan ple bôld cuschinadas sen las alps en anc adigna actualas. Me par numnar egn peer sco: 'tatsch', an Surselva ear 'tasch manedel', 'supa sétga', an igls teritoris grischuns vagnieus populos digls Gualsers durant igl 13avel tschantaner tgar'ign ear rezepts ca vignan cuschinos tenor igl madem prozedere. Supa sétga vut gir igl madem sco igl Gualser numna 'Chäsgetscheder' a macarùns d'alp nut oter ca 'Äplermagarona' an Stussavgia, sen Sursaissa, an Purtenza ad an oters liacs gualsers.

Latg, groma, paintg, pulenta a fregna an abundanza

Tge ca croda an il e ca blearas tratgas da cuschegna d'alp vagnevan cuschinadas cun latg a groma a pàn vigl. Ascheia vagneva cuschinos ris an latg, buglia-terc, pulenta, 'buglia bella' a 'buglia paura', sco ca egn anteriur pastur da va-

tgas ca deriva da Razegn a raporto. Ad el à betga fatg egn misteri ordländer ca igl devi ear mintgatànt egn fartemf muntaneala tgapada cun igl latsch near egn toc barso tgamutsch sagito ilegala maing, «d'egn starnegl betga ànc precaut avunda», à el managieu cun egn surrir.

Bugl'arsa, buglia paintg a da truffla barsada raschunan anteriurs sagnùns a pastrens da la Surselva a sacapescha ca pulenta eara ear egn tratga ca vagneva cuschinada fetg savens, «par barsar igl rest da quella la damàn a las quater avànt ca ir a raspar igl muvel, partge calorias a forza vagnevan duvradas cun far quella lavur – oz se jou betga sco ca quegl e», manegia igl um c'è prest 80 ons a gi ca egn tratga sanumnavi ear 'farmintins', «ear anzatge cun latg, mo quegl ve jou betga propi ple an ragurdanza», gi igl Sursilvan, egn tratga dad alp ca e strusch ancunaschainta ainta Schons. 'Spiaç', egn buglia cun pàn vigl a groma eari ple bôld sen la glista da tratgas sco anzolver, «ascheia siir sco igl amen an baselgia», fa egn oter anteriur pastur a saver.

«Trer a nez quegl c'ign veva»

Atgnameing earan las tratgas tipicas sen las alps nut oter ca trer a nez quegl c'ign veva, macarùns, pulenta, latg a groma a pàn. Antruras, cura ca la lena par caschar a far tschigrùn vagneva manada cun tgar a tgavaigl sen las giändas carpusas, sen las veias dad alp a sagnùn a pastreglia earan leads da survagnir egn'eada egn toc 'spec' near egn buteglia vinaris en passos. Blearas tratgas, creadas da spira misergia egn davantadas tier menus preferieus an nobels albierts, sco par exaimpel igls 'macarùns d'alp' cun buglia da mela, Äplermagarona ca custan sa Dieus quànt, dantànt igl vean betga ple maglieu ord la madema scadeala a betga mintg'egn à simplameing sia stgagna near sieus tschadùn a nign taglier.

Äpler magaronen

Tains da preparar: 25 minutas

Par quater parsunas 400 grams hardefels, duas tschagulas, 3 – 4 tschadùns da supa paintg, 400 grams macarùns, 1 dl aua da sal near buglion, tschavigliùns, 200 grams caschiel sgarto, 200 grams groma, sal a pever ad egn kilo buglia da mela.

Igls hardefels vignan fatgs giou a taglieus an quaderets dad 1 zentimeter. Las tschagulas vignan ear taglieadas an fegnas tschebas. Igls hardefels a las tschagulas e'gl da barsar an la padeala da barsar durant 5 minutas ad agiuntar igls macarùns. Suainter 1 minuta vignan vetier l'aua da sal near la broda a la temperatura reductgeada a scho buglir tut durant ca. 10 minutas, turschar mintgatànt. Lavar a tagliar igls tschavigliùns, agiuntar igl caschiel sgarto a turschar cun la groma a cungir cun sal a pever a steerner suravei igls tschavigliùns.

Rezept ord «Alpenküche» da Susanna Bingemer/Hans Gerlach, Genuss & Kultur

Macarùns dad alp.

MAD

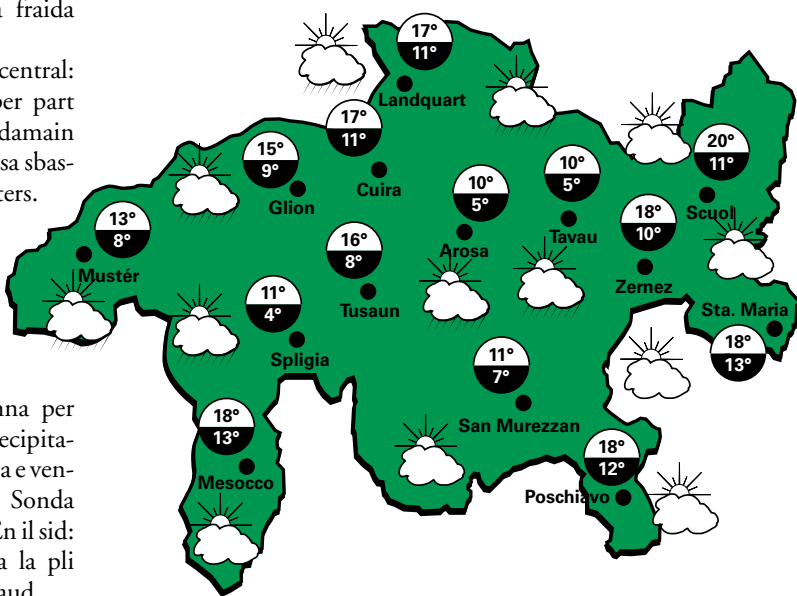
L'AURA

Variabel e pli frestg

Situaziun generala: Aria freida vegn vers la Svizra.

Oz: Grischun dal nord e central: Durant il di alternant, per part ferm surtratg e repetidamain plievgia. Il cunfin da naiv sa sbassa da 2000 a 1800 meters. Temperaturas enturn 15°. Engiadina: Prevalentamain sulegliv cun tendenza da favugn dal nord. Cunfin da nulla grads sin 2800 meters.

Prognosa: Nord: Mesemna per part surtratg e singulas precipitaziuns, main chaud. Gievgia e venderdi per part sulegliv. Sonda detg sulegliv e pli chaud. En il sid: da mesemna enfin sonda la pli part detg sulegliv e pli chaud.

KEYSTONE

Euro 08 cun concept per durabladad

■ (lq) L'Euro 08 duai metter accents ecologics e socials, unir sport e cultura e cumprovar che grounds eveniments sportivs

possian er avair in effect positiv per l'economia. Tant l'Austria sco la Svizra duain plinavant vegnir posiziunads sco pajais

attractivs da far vacanzas. Noss foto mussa Christian Schmöler, Josef Pröll e Moritz Leuenberger (da san.).

SVIZRA

Construir è vegnì pli char

(lq) La branscha da construcziun ha puspè auzà ses pretschs il davos mez onn. Tranter l'october 2006 e l'avrigl 2007 èn els creschids en media per 1,8 pertschient. Quai ha l'Uffizi federal per statistica communigà. Responsabels per quest svilup èn en l'emprima lingia la buna conjunctura ed ils auts pretschs da material. Tar la construcziun auta èn quasi tut las posiziuns creschidas, cunzunt quellas per las installaziuns electricas, ils fundaments sco er ils onuraris per architects ed inschigners. Sulettamain ils custs per las assicuranzas èn tschessads per 1,8 pertschient. Er tar la construcziun bassa èn ils custs da onuraris creschids fitg.

Dumber da students s'augmenta

(lq) Tenor prognosas da l'Uffizi federal per statistica vegn il dumber da students a s'augmentar enfin ils 2016 per 13 enfin 20 pertschient. Actualmain registreschan ins en Svizra 176 000 students a las universitads e scolas autas professionalas. Quest dumber vegn a s'augmentar enfin l'onn 2016 sin la cifra da 206 000 students. Sco motiv per quest augment vesa l'uffizi federal las refurmas da Bologna cun il studi da bachelor e master. Quests studis attiran blers students da l'exteriur en Svizra. Tar quest stgalim han ins registrà l'onn passà 17 pertschient dapli students dad auters pajais.

Las dunnas èn dischavantiadas

(lq) Il divorzi è per bleras dunnas in ristg da paupradad, e bler dapli dunnas che umens èn avisadas sin agid social. Tenor la Cumissiuun federala per dumondas da dunnas na dastga quai betg esser. En ina studia pretenda ella in tractament gist per um e dunna.

Unfrenda da curaisma cun dapli entradas

(lq) L'Unfrenda da curaisma da l'onn 2006 ha nudà entradas da bunamain 23 milliuns francs. Quai è passa in milliun dapli che l'onn avant. La concentraziun sin 16 projects cun temas centrals haja chaschunà il surpli d'entradas.

Ils trens da la Viafier retica e da la Matterhorn Gottard circuleschan tut l'onn tras il tunnel.

MAD

25 onns tunnel dal Furca

(lq) Ier avant 25 onns, ils 25 da zercladur 1982, han ins avert il tunnel da la Furca. Questa colliaziun tranter il Vallais ed Uri ha gi gronda influenza sin las frequenzas dal Glacier-Express. Ina da las pli renumadas trasversalas da las Alps, quella dal Glacier-Express tranter San Murezzan e Zermatt, n'avev betg uschè grond success senza il tun-

nel da la Furca. Ils 25 da zercladur 1982 han ins inaugurà quest stabiliment da 15,4 kilometers lunghezza. En l'istorgia svizra da la politica dal traffic è el sco «rusna dal Furca». Enstagl dals 76 milliuns francs ha quest project custà 300 milliuns francs. Il tunnel da la Furca collescha las duas interpresas Matterhorn Gottard e Viafier retica.

OZ

DIE SÜDOSTSCHWEIZ

Bündner Kritik am «Haus der Kantone»

Bündner Tagblatt

Kornkreise bei Reichenau entdeckt

SO e BT pon ins cumprar al kiosk

930 milliuns cun lottarias e patgs

(lq) La confederaziun ha recaltgà l'onn passà 930 milliuns francs cun lottarias e patgs. Quai ha la cumissiuun per lottarias e patgs (Comlot) communigà ier. Quellas entradas surpassan las entradas dals 17 casinos svizzers. Quels han nudà l'onn passà entradas da 862,3 milliuns francs. La Com-

lot ha concedì l'emprim onn da sia existenza 50 gieus novs, dentant er avert differents dossiers en connex cun activitats illegalas. Lottarias e patgs èn mo lubids en Svizra en connex cun in intent d'util public. Tar mintga lubientscha retschertga la cumissiuun per lottarias e patgs er il potenzial da regl.